

PHÁT TRIỂN KINH TẾ NÔNG NGHIỆP GẮN VỚI DU LỊCH VĂN HÓA TRONG XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN THÀNH PHỐ CẦN THƠ VĂN MINH, HIỆN ĐẠI

TRẦN VĂN KIẾT

HỘI NGHỊ XÚC TIẾN THE CONFERENCE OF PRO

Phó Thủ tướng Vũ Văn Ninh phát biểu chỉ đạo tại Hội nghị xúc tiến đầu tư vào lĩnh vực du lịch xanh vùng ĐBSCL.

Xây dựng và phát triển thành phố Cần Thơ văn minh, hiện đại, tất yếu sẽ dẫn đến việc đô thị hóa diễn ra nhanh chóng. Quá trình này làm cho diện tích đất sản xuất nông nghiệp sẽ giảm dần; các ngành, lĩnh vực thương mại, dịch vụ, công nghiệp phát triển lan tỏa trên khắp địa bàn sẽ tác động sâu sắc đến diện mạo nông nghiệp, nông thôn và đời sống của nông dân thành phố Cần Thơ. Để đáp ứng yêu cầu nâng cao chất lượng, giá trị gia tăng, sức cạnh tranh các sản phẩm nông nghiệp, đòi hỏi phải ứng dụng tiên bộ khoa học và công nghệ, nhất là công nghệ sinh học và gắn kết chặt chẽ giữa phát triển kinh tế nông nghiệp với các ngành, lĩnh vực kinh tế khác. Trong đó, việc gắn kết giữa phát triển kinh tế nông nghiệp với du lịch văn hóa đã được Đại hội đại biểu Đảng bộ thành phố Cần Thơ lần thứ XIII, nhiệm kỳ 2015 - 2020 xác định là một trong những giải pháp trong chuyển dịch cơ cấu kinh tế theo hướng dịch vụ - công nghiệp - nông nghiệp công nghệ cao.

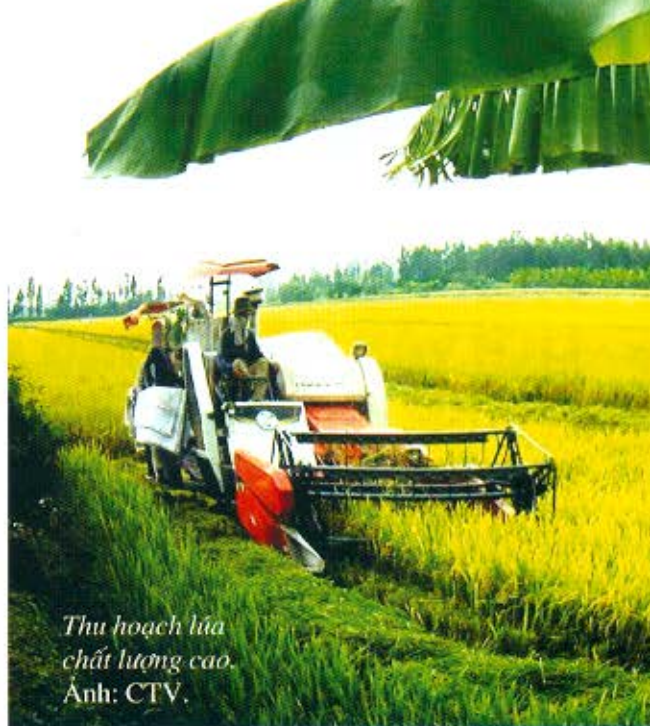
TP. Cần Thơ hướng đến phát triển du lịch sinh thái miệt vườn.
Ảnh: Đăng Khôi.

Kinh tế nông nghiệp trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa là quá trình xây dựng cơ sở vật chất, kỹ thuật và chuyển đổi cơ cấu kinh tế nông nghiệp và nông thôn theo định hướng sản xuất hàng hóa lớn, hiện đại, gắn nông nghiệp với công nghiệp, dịch vụ và du lịch; gắn bó chặt chẽ với sự phát triển kinh tế đô thị và các khu công nghiệp, trong đó cần khuyến khích phát triển các ngành công nghiệp nhẹ, sử dụng nhiều lao động hiện đang tập trung ở đô thị chuyển về phát triển ở nông thôn để có điều kiện phát huy mọi nguồn lực và lợi thế của các quận, huyện có hoạt động sản xuất nông nghiệp. Mục tiêu của công nghiệp hóa, hiện đại hóa nông nghiệp, nông thôn là quá trình xây dựng kinh tế nông nghiệp gắn kết giữa tăng năng suất, chú trọng chất lượng, giá trị gia tăng và sức cạnh tranh cao; vừa chủ động bảo đảm lương thực, thực phẩm tại chỗ, vừa phục vụ cho nhu cầu của thị trường. Mặt khác, công nghiệp hóa, hiện đại hóa nông nghiệp, nông thôn là khâu đột phá quan trọng nhằm giải phóng sức lao động của nông dân, tạo điều kiện khai thác tốt tiềm năng dồi dào và sử dụng hợp lý các nguồn tài nguyên, đảm bảo những yêu cầu về môi trường sinh thái ở nông thôn thành phố Cần Thơ.

Phát triển kinh tế nông nghiệp gắn với du lịch văn hóa có ý nghĩa to lớn không những về mặt kinh tế mà còn về mặt xã hội, bảo vệ môi trường tự nhiên, văn hóa và lịch sử. Thực chất đây là một hình thức phát triển hài hòa về mặt tự nhiên, văn hóa và con người giữa đô thị và nông thôn thông qua việc tổ chức tham quan có mục đích nhằm quảng bá các sản vật địa phương, các di tích lịch sử, văn hóa và nét văn hóa đặc trưng của vùng nông nghiệp, nông thôn nên du lịch nông nghiệp đã được khẳng định là một hình thức du lịch mang tính cộng đồng bình đẳng và bền vững. Đối với du lịch nông nghiệp, lịch sử và các sản vật mang tính văn hóa truyền thống như các món ăn dân dã, các lễ hội, làng nghề thủ công, làng nghề trồng trọt, làng nghề chăn nuôi do cộng đồng cư dân tạo ra theo dòng lịch sử hình thành và phát triển của từng địa phương có sự gắn kết hài hòa với điều kiện tự nhiên là những sản phẩm thu hút khách du lịch đến tham quan, nghỉ dưỡng.

Cần Thơ nằm trong vùng đồng bằng sông Cửu Long, đất đai màu mỡ, nhiều sông rạch,

*Thu hoạch lúa
chất lượng cao.
Ảnh: CTV.*

khí hậu ôn hòa thuận lợi cho việc sản xuất nông nghiệp với sản phẩm chính là lúa gạo, cây trái và nuôi trồng thủy sản. Đã từ lâu, nông nghiệp là cơ sở quan trọng cho sự phát triển kinh tế - xã hội của thành phố Cần Thơ. Đến nay, mặc dù quá trình đô thị hóa tăng nhanh, diện tích đất sản xuất nông nghiệp của thành phố vẫn còn chiếm tỷ lệ khá cao (113.387,94 ha, chiếm 81,60% diện tích toàn thành phố). Điều này cho thấy nông nghiệp, nông thôn có vai trò quan trọng trong sự phát triển kinh tế - xã hội thành phố Cần Thơ. Sau 10 năm hình thành và phát triển, kinh tế nông nghiệp thành phố Cần Thơ đã xác lập cơ cấu và các hình thức tổ chức sản xuất hợp lý, gắn nông nghiệp với phát triển công nghiệp, dịch vụ, du lịch với những mô hình mới phát huy được hiệu quả kinh tế như mô hình cánh đồng lớn, nông nghiệp công nghệ cao, nông nghiệp đô thị, làng nghề trồng hoa kiểng, chăn nuôi bò sữa, mô hình du lịch sinh thái... Giá trị sản xuất nông nghiệp ước đạt 12.267 tỷ đồng (giá so sánh 2010), bình quân giai đoạn 2011 - 2015 tăng 3,7%/năm, giá trị sản xuất bình quân trên một đơn vị diện tích đất nông nghiệp đạt 109,4 triệu đồng/ha vào năm 2015 (năm 2008 đạt 84,5 triệu đồng/ha).

Bên cạnh sự phát triển kinh tế nông nghiệp, thành phố đã phát huy lợi thế trên địa bàn có hệ thống sông ngòi chằng chịt, vườn cây ăn trái, nhiều di tích lịch sử, di tích văn hóa, các lễ hội

dân gian, lễ hội truyền thống, các sự kiện, lễ hội văn hóa - thể thao cấp vùng, quốc gia và quốc tế để quảng bá, xúc tiến du lịch; đầu tư xây dựng cơ sở vật chất, kỹ thuật dịch vụ du lịch ngày càng tăng, chất lượng các sản phẩm du lịch đặc thù của địa phương tạo ấn tượng tốt đẹp đối với du khách, góp phần thúc đẩy tăng trưởng kinh tế - xã hội của thành phố. Từ năm 2010 - 2015, các doanh nghiệp kinh doanh du lịch trên địa bàn đón 6,65 triệu lượt khách lưu trú

và lữ hành, tăng bình quân 12%/năm; doanh thu toàn ngành du lịch đạt trên 5.000 tỷ đồng, tăng từ 12 - 20%/năm.

Những thành tựu về kinh tế nông nghiệp trong 5 năm qua đã khẳng định tính đúng đắn của nông nghiệp công nghệ cao của thành phố. Sản xuất nông nghiệp thành phố tiếp tục được phát triển với những mô hình có tính hiện đại như nông nghiệp đô thị, cánh đồng lúa lớn, trồng rau sạch, trồng hoa kiểng, kết hợp với du lịch sinh thái... góp phần quan trọng phát triển kinh tế - xã hội, xóa đói giảm nghèo, nâng cao đời sống của nhân dân.

Tuy nhiên, cho đến nay, kinh tế nông nghiệp, điều kiện sản xuất và đời sống nông dân vùng nông thôn thành phố Cần Thơ còn tồn tại một số khó khăn, thách thức mới cần phải tiếp tục giải quyết. Điều này, Báo cáo chính trị tại Đại hội đại biểu Đảng bộ thành phố Cần Thơ lần thứ XIII, nhiệm kỳ 2015 - 2020 đã chỉ rõ: “Kinh tế có phát triển, nhưng so với Nghị quyết đề ra một số chỉ tiêu chủ yếu đạt thấp, chất lượng tăng trưởng và năng lực cạnh tranh chưa cao. Chưa xác định rõ sản phẩm chủ lực của ngành công nghiệp mũi nhọn để đầu tư đúng mức; xây dựng nông nghiệp công nghệ cao và xuất khẩu hàng hóa còn nhiều khó khăn, chưa gắn kết được chuỗi giá trị cho nông sản. Môi trường và cơ chế, chính sách chưa thật sự thông thoáng để thu hút đầu tư, nhất là vốn đầu

tư nước ngoài (FDI)”, thực trạng trên do nhiều nguyên nhân, trong đó về mặt chủ quan là do: “Công tác lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện nhiệm vụ chính trị ở một số cấp ủy, tổ chức đảng và người đứng đầu cơ quan, đơn vị chưa phát huy hết trách nhiệm, thiếu nhạy bén nắm bắt thời cơ; việc cụ thể hóa một số chủ trương lớn còn chậm, trình độ tổ chức triển khai thực hiện ở một số mặt còn nhiều yếu kém, chưa đồng bộ, kết quả không cao”.

Từ đó, có mấy vấn đề chủ yếu đặt ra đối với sự phát triển kinh tế nông nghiệp gắn với du lịch văn hóa đó là: (1) Tập trung tuyên truyền nhằm nâng cao nhận thức trong toàn xã hội, nhất là trong đội ngũ cán bộ, đảng viên về vị trí, vai trò của phát triển kinh tế nông nghiệp gắn với du lịch văn hóa trong bối cảnh mới. Phát triển kinh tế nông nghiệp gắn với du lịch văn hóa có ý nghĩa quan trọng không chỉ trước mắt mà còn cả về lâu dài; (2) Phát triển kinh tế nông nghiệp gắn với du lịch văn hóa cần bảo đảm sự cân đối, hài hòa, hợp lý để không chỉ đẩy mạnh và nâng cao chất lượng phát triển nông nghiệp, cải thiện đời sống của nông dân mà còn tạo động lực thúc đẩy công nghiệp, thương mại - dịch vụ phát triển, cũng như đẩy nhanh quá trình phát triển thành phố Cần Thơ văn minh, hiện đại, xứng tầm với vai trò trung tâm vùng đồng bằng sông Cửu Long; (3) Chuyển giao khoa học, công nghệ, phát triển hệ thống khuyến nông để hỗ trợ nông dân và các doanh nghiệp nông nghiệp tiếp thu kỹ thuật mới; phát triển kinh tế nông nghiệp hàng hóa đa dạng có khả năng cạnh tranh cao, phát triển cây trồng và vật nuôi có giá trị và hiệu quả kinh tế cao. Xây dựng các vùng sản xuất nông sản hàng hóa tập trung gắn với việc khuyến khích xây dựng các khu công nghiệp sơ chế và chế biến nông sản chất lượng cao; (4) Đẩy mạnh phát triển ngành nghề, dịch vụ ở nông thôn, khôi phục và phát triển làng nghề truyền thống. Coi trọng việc xây dựng quy hoạch nông thôn theo hướng hiện đại kết hợp phát huy bảo tồn truyền thống văn hóa, môi trường sinh thái. Quan tâm giải quyết tốt việc làm cho nông dân bằng nhiều hình thức như: lao động tại chỗ, lao động ngoài khu vực nông thôn. Đẩy mạnh cuộc vận động xây dựng các xã, ấp văn hóa, bài trừ tệ nạn xã hội và hủ tục; (5) Ưu tiên nhiều hơn cho đầu tư phát triển hạ tầng nông thôn, nhất là phát

triển giao thông nông thôn, bảo đảm hầu hết các xã có đường ô tô tới khu trung tâm; phát triển, mở rộng mạng lưới điện sản xuất và tiêu dùng, quan tâm cung cấp nước sạch cho sinh hoạt và giải quyết tốt việc bảo vệ môi trường sinh thái bảo đảm cho nông thôn phát triển theo hướng bền vững.

Báo cáo chính trị tại Đại hội đại biểu Đảng bộ thành phố Cần Thơ lần thứ XIII, nhiệm kỳ 2015 - 2020 xác định nhiệm vụ phát triển kinh tế nông nghiệp gắn với du lịch văn hóa, với các định hướng: (1) Phát triển mạnh, đa dạng cây trồng, vật nuôi theo quy hoạch, phát huy lợi thế từng vùng, gắn với chế biến và tiêu thụ sản phẩm để tạo thành chuỗi giá trị khép kín. Phát triển công nghệ sinh học và cung cấp dịch vụ nông nghiệp công nghệ cao... Đẩy mạnh xây dựng kết cấu hạ tầng nông thôn, tạo môi trường thuận lợi để thu hút doanh nghiệp đầu tư vào nông nghiệp và nông thôn, nhất là các doanh nghiệp nhỏ và vừa, sử dụng nhiều lao động, giữ gìn và phát huy những truyền thống văn hóa tốt đẹp của nông thôn; (2) Tập trung đầu tư phát triển du lịch trở thành trọng điểm của vùng đồng bằng sông Cửu Long và trở thành ngành kinh tế mũi nhọn của thành phố. Trong đó, chú trọng mở rộng và phát triển đa dạng các sản phẩm du lịch như: du lịch di tích lịch sử - văn hóa, cảnh quan thiên nhiên; du lịch nghỉ dưỡng, mua sắm; du lịch chữa bệnh; du lịch miệt vườn; du lịch sinh thái; du lịch vui chơi, giải trí; du lịch hội nghị, hội thảo. Đồng thời, xây dựng các làng nghề truyền thống tạo nhiều điểm tham quan, mang đậm sắc thái văn hóa đặc trưng đồng bằng sông Cửu Long.

Để thực hiện được nhiệm vụ trên, thời gian tới thành phố Cần Thơ cần thực hiện một số giải pháp như sau:

Thứ nhất, thành phố Cần Thơ tập trung thực hiện quy hoạch và đầu tư đồng bộ hệ thống thủy lợi, giao thông đường bộ và đường thủy để tạo điều kiện phát triển nông nghiệp gắn với du lịch văn hóa. Đầu tư xây dựng, mở rộng các tuyến giao thông vào các khu di tích lịch sử, văn hóa tạo thuận lợi thu hút khách du lịch.

Thứ hai, liên kết với các trường đại học, viện nghiên cứu, ứng dụng và chuyển giao những tiến bộ khoa học và kỹ thuật vào sản xuất để vừa tăng năng suất, nâng cao chất lượng, gia tăng giá trị và sức cạnh tranh các sản phẩm

nông nghiệp giúp nông dân phát huy hết tiềm năng, khả năng và nguồn lực để chuyển đổi cơ cấu cây trồng vật nuôi, đổi mới phương thức tổ chức sản xuất; phát huy các mô hình kinh tế có hiệu quả sẵn có và hình thành các khu vực hợp tác sản xuất nông nghiệp hiện đại phù hợp với điều kiện của thành phố và từng cơ sở.

Thứ ba, chú trọng phát triển các loại hình du lịch văn hóa, du lịch xanh trên cơ sở phát huy hiệu quả giá trị các di tích lịch sử - văn hóa trên địa bàn thành phố; phát triển các làng nghề truyền thống, cảnh quan sông nước miệt vườn, sinh thái ở một số quận, huyện có tiềm năng phát triển như: Bình Thủy, Cái Răng, Phong Điền, Thốt Nốt... Giải quyết tốt vấn đề về vệ sinh môi trường, an toàn vệ sinh thực phẩm, y tế, an ninh trật tự, đặc biệt là hình thành thói quen, hành vi ứng xử văn hóa, văn minh của người dân đối với khách du lịch, thể hiện rõ nét người Cần Thơ "Trí tuệ - Năng động - Nhân ái - Hòa hiệp - Thanh lịch".

Thứ tư, xây dựng hệ thống thông tin chỉ dẫn du lịch tại các tuyến, điểm du lịch trên địa bàn thành phố; tăng cường khả năng kết nối các tuyến, điểm du lịch giữa các quận, huyện trong thành phố. Khai thác, phát triển các loại hình du lịch giải trí, du lịch nghỉ dưỡng cuối tuần tại các nhà vườn, du lịch lễ hội,... nhằm kéo dài thời gian lưu trú của khách du lịch trên địa bàn quận, huyện nói riêng và thành phố nói chung.

Thứ năm, quy hoạch hệ thống cơ sở đào tạo, dạy nghề và cơ sở nghiên cứu du lịch phù hợp với yêu cầu phát triển ngành du lịch của thành phố. Chú trọng tổ chức các lớp bồi dưỡng kiến thức về quản lý và văn hóa kinh doanh du lịch cho tất cả đội ngũ lao động du lịch trên địa bàn. Tổ chức đào tạo, bồi dưỡng tại chỗ và đào tạo lại về nghiệp vụ, kỹ năng chuyên môn du lịch, ngoại ngữ cho các lực lượng đang lao động trực tiếp và gián tiếp trong hoạt động kinh doanh du lịch trên địa bàn.

Phát triển kinh tế nông nghiệp gắn với du lịch là một định hướng mới và đúng đắn, vừa phù hợp với nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế, vừa tương thích với mục tiêu xây dựng và phát triển thành phố Cần Thơ trở thành thành phố đồng bằng cấp quốc gia văn minh, hiện đại. □